

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. _____

din _____
Chișinău

Cu privire la aprobarea Regulamentului privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor

În temeiul Legii nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 42-44, art. 247), cu modificările și completările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulamentul privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, conform anexei nr. 1.

2. Începînd cu 1 aprilie 2017, Casa Națională de Asigurări Sociale va valoriza, conform unui grafic prealabil, pensiile beneficiarilor de pensii stabilite în anii 2001-2008, conform prevederilor prezentei hotărîri.

3. Se stabilește că valorizarea venitului mediu lunar asigurat pentru pensiile aflate în plată se va efectua conform următoarelor etape:

de la 1 aprilie 2018 se vor valoriza pensiile beneficiarilor de pensii stabilite în anii 2009-2011;

de la 1 aprilie 2019 se vor valoriza pensiile beneficiarilor de pensii stabilite în anii 2012-2014;

de la 1 aprilie 2020 se vor valoriza pensiile beneficiarilor de pensii stabilite în perioada 2015 – 31 martie 2017.

4. Se abrogă unele hotărîri ale Guvernului, conform anexei nr. 2.

Prim-ministru

PAVEL FILIP

REGULAMENT

privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor

Prezentul Regulament privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, elaborat în temeiul Legii nr. 156-XIV din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 42–44, art.247), reglementează modul de calculare a pensiilor în sistemul public de pensii și de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor.

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

1. Baza de calcul a pensiei o constituie venitul mediu lunar asigurat.
2. Cuantumul pensiei se calculează reieșind din următoarele criterii de asigurare:
 - vârsta standart de pensionare;
 - stagiul de cotizare;
 - contribuțiile de asigurări sociale de stat.
3. În sensul prezentului Regulament este determinat modul de calculare a pensiei:
 - pînă la 1 ianuarie 1999;
 - după 1 ianuarie 1999.
4. În sensul prezentului Regulament noțiunile de bază utilizate au următoarea semnificație:
 - asigurat* – persoană fizică, aptă pentru muncă, domiciliată în Republica Moldova, avînd obligația să plătească contribuții de asigurări sociale ca să beneficieze de drepturi pentru prevenirea, limitarea sau înlăturarea riscurilor sociale;
 - contribuții de asigurări sociale de stat* (denumite în continuare *contribuții*) – contribuții datorate de participanți la sistemul public de asigurări sociale;
 - cont personal de asigurări sociale* – cont atribuit fiecărui asigurat prin care se ține evidența drepturilor și obligațiilor de asigurări sociale în sistemul public de asigurări sociale;
 - indexare a pensiei* – măsură, luată periodic, în vederea actualizării cuantumului pensiei în funcție de creșterea indicelui prețurilor de consum;
 - pensie* – drept bănesc acordat corelativ obligațiilor privind plata contribuțiilor de asigurări sociale de stat;
 - pensie minimă* – sumă fixă garantată de stat persoanelor îndreptățite, care confirmă un stagiul de cotizare complet.

vârsta standard de pensionare – vârsta stabilită de Legea privind sistemul public de pensii pentru bărbați și femei, la care aceștia pot obține dreptul la pensie pentru limită de vârstă, prevăzut la art. 41 din Legea privind sistemul public de pensii;

stagiul minim de cotizare – perioada minimă de activitate în care asigurații au realizat stagiul de cotizare, prevăzut la art. 15, alin. (1) din Legea privind sistemul public de pensii pentru a putea beneficia de pensie, la împlinirea vârstei standard de pensionare;

stagiul total de cotizare – însumarea perioadelor de activitate pentru care s-au plătit contribuții de asigurări sociale de stat la bugetul asigurărilor sociale de stat, prevăzut la art. 42 alin. (1) din Legea privind sistemul public de pensii;

stagiul de cotizare în raport cu vârsta – perioada de activitate, în funcție de vârstă, în care asigurații au realizat stagiul de cotizare pentru obținerea unei pensii de dizabilitate;

perioade asimilate stagiului de cotizare – perioadele pentru care nu s-au plătit contribuții de asigurări sociale și care potrivit Legii sistemului public de pensii se includ în stagiul de cotizare;

venit asigurat – venit din care s-au plătit contribuții de asigurări sociale și care constituie baza de calcul a pensiei în sistemul public;

valorizarea venitului asigurat – reprezintă indexarea venitului mediu lunar asigurat realizat începând cu 1 ianuarie 1999, reieșind din coeficientul de creștere a salariului mediu pe economie din perioadele contributive până la anul precedent anului de stabilire a pensiei;

registru de stat al evidenței individuale în sistemul public de asigurări sociale (REVIND) – bază unică de date despre persoanele fizice și juridice contribuabile la bugetul asigurărilor sociale de stat, precum și despre beneficiarii prestațiilor de asigurări sociale.

Capitolul II

CALCULAREA PENSIEI PENTRU LIMITĂ DE VÂRSTĂ

1. Calcularea pensiei pentru limită de vârstă pentru asigurații care, începând cu 1 ianuarie 1999, nu au realizat un stagiul de cotizare sau stagiul de cotizare realizat după această dată este mai mic de 5 ani.

5. Pensia pentru limita de vârstă pentru asigurații care, începând cu 1 ianuarie 1999, nu au realizat un stagiul de cotizare sau stagiul de cotizare realizat după această dată este mai mic de 5 ani, se calculează cu aplicarea formulei:

$$P = P_{\min} \times \frac{Tt}{2T_{\min}} \times K_{np}$$

unde:

P – cuantumul pensiei;

P_{\min} - pensia minimă pentru limita de vârstă la data adresării pentru stabilirea pensiei;

T_t - stagiul total de cotizare, determinat în ani, cu o precizie de pînă la o unitate după virgulă;

T_{min} – stagiul minim care acordă dreptul la pensie (15 ani);

K_{np} – coeficientul nivelului profesional care este egal cu:

1,0 – pentru agricultori, muncitori necalificați (categoria 1-2 de calificare) și personalul auxiliar necalificat;

1,2 - pentru muncitori cu calificare medie (categoria 3-4 de calificare);

1,5 - pentru muncitori cu calificare înaltă (categoria 5-8 de calificare) și specialiști cu studii medii de specialitate;

1,8 – pentru specialiști cu studii superioare;

2,0 – pentru personalul de conducere la nivel de subdiviziune structurală;

3,0 – pentru conducătorii de unități și locuitorii lor.

6. Raportarea ocupațiilor la coeficienții nivelului profesional se efectuează în corespundere cu Clasificatorul Ocupațiilor din Republica Moldova (CORM 006-14) conform anexei nr. 1 la prezentul Regulament.

7. În cazul, în care persoana a prestat activități în funcții cu nivel profesional diferit, coeficientul nivelului profesional se stabilește corespunzător ocupației raportate la nivelul profesional cel mai înalt dintre ocupațiile prestate în ultimii 15 ani de activitate, dacă activitatea în funcția indicată a durat mai mult de un an.

2. Calcularea pensiei pentru limita de vîrstă din venitul asigurat realizat după 1 ianuarie 1999.

8. Pentru asigurații care după 1 ianuarie 1999 au realizat un stagiul de cotizare de cel puțin 5 ani, cuantumul pensiei se determină în conformitate cu art. 16 din Legea privind sistemul public de pensii din venitul mediu lunar asigurat, valorizat conform prevederilor art. 8, confirmînd un stagiul total de cotizare de cel puțin 15 ani, aplicîndu-se formula:

$$P = 1,35\% \times T_t \times V_{av}$$

unde:

P – cuantumul pensiei;

1,35% – rata de acumulare pentru anii de cotizare, realizați după 1 ianuarie 1999, calculată în procente;

V_{av} – venitul mediu lunar asigurat valorizat, determinat conform anexei nr. 1 la Legea privind sistemul public de pensii, în modul prevăzut în Capitolul V al prezentului Regulament;

T_t – stagiul total de cotizare, determinat în ani, cu o precizie de pînă la o unitate după virgulă.

9. În cazul în care, cuantumul pensiei calculat pentru stagiul complet de cotizare nu atinge cuantumul minim, se stabilește pensie minimă.

10. În cazul în care pensia calculată în condițiile unui stagiul de cotizare incomplet este sub nivelul pensiei minime, asiguratului i se acordă pensie calculată, care nu poate fi mai mică decît pensia minimă diminuată proporțional stagiului de cotizare realizat conform formulei:

$$P = P_{min} \times \frac{T_t}{T_l}$$

în care:

P_{\min} – cuantumul pensiei minime;

T_t – stagiul total de cotizare, dar nu mai puțin de 15 ani;

T_l – stagiul de cotizare complet necesar la data stabilirii pensiei.

$\frac{T_t}{T_l}$ - raportul dintre stagiul total de cotizare și cel complet necesar, care se determină cu o precizie de pînă la trei unități după virgulă.

3. Calcularea pensiei anticipate pentru limită de vîrstă.

11. Cuantumul pensiei anticipate se calculează conform formulei:

$$P_a = 1,35\% \times T_{as} \times V_{av}$$

unde:

P_a – pensia anticipată pentru limită de vîrstă;

T_{as} – stagiul de cotizare care însumează doar perioadele contributive și care nu poate fi mai mic decît stagiul complet de cotizare;

V_{av} –venitul mediu lunar asigurat valorizat.

12. Pensia anticipată pentru limită de vîrstă poate fi acordată la solicitarea asiguratului cu cel mult trei ani înaintea împlinirii vîrstei standard de pensionare de 63 ani pentru bărbați și femei, cu condiția confirmării stagiului complet de cotizare prevăzut la art. 42 alin. (1) din Legea privind sistemul public de pensii .

4. Calcularea pensiei pentru limită de vîrstă pentru pensionarii care activează în câmpul muncii după realizarea dreptului la pensie.

13. Pensionarii care și-au realizat dreptul la pensie pentru limită de vîrstă după 1 ianuarie 2017 și continuă să activeze în câmpul muncii pot solicita reexaminarea pensiei nu mai des decît o dată la doi ani de activitate cu condiția că pensia calculată conform formulei $P = 1,35\% \times T_t \times V_{av}$ este mai mare decît pensia aflată în plată.

Capitolul III

CALCULAREA PENSIEI DE DIZABILITATE

1. Calcularea pensiei de dizabilitate începînd cu 1 aprilie 2017.

14. În cazul în care, asiguratul încadrat într-un grad de dizabilitate confirmă condițiile de stagiul de cotizare, în raport cu vîrsta, conform art. 20 din Legea privind sistemul public de pensii, cuantumul pensiei se determină în baza art. 21 din venitul mediu lunar asigurat realizat după 1 ianuarie 1999 și valorizat, cu luarea în considerare a stagiului total de cotizare.

15. Pensia de dizabilitate, în raport cu gradul de dizabilitate, se calculează după formulele:

pentru dizabilitate:

severă:

$$P = 0,42 \times V_{av} + \frac{T_t}{T_{\max}} \times V_{av} \times 0,1$$

accentuată:

$$P = 0,35 \times V_{av} + \frac{T_t}{T_{max}} \times V_{av} \times 0,1$$

medie:

$$P = 0,20 \times V_{av} + \frac{T_t}{T_{max}} \times V_{av} \times 0,1$$

unde:

P – cuantumul pensiei;

„0,42”; „0,35”; „0,20” – partea pensiei calculate din venitul mediu lunar asigurat valorizat, în funcție de gradul de dizabilitate;

V_{av} – venitul mediu lunar asigurat valorizat, dar care nu poate fi mai mare decât mărimea dublă a salariului mediu pe țară pe anul precedent anului stabilirii pensiei;

T_t – stagiul total de cotizare realizat;

T_{max} – stagiul de cotizare maxim potențial de la vârsta de 18 ani pînă la vîrstele de pensionare stabilite la art. 41 alin. (1), dar nu mai mare de 40 ani.

16. În cazul în care cuantumul calculat al pensiei de dizabilitate este mai mic decât cuantumul pensiei minime, se acordă pensia minimă care constituie:

75% din cuantumul venitului lunar minim garantat stabilit prin lege – în cazul unei dizabilități severe;

70% din cuantumul venitului lunar minim garantat stabilit prin lege – în cazul unei dizabilități accentuate;

50% din cuantumul venitului lunar minim garantat stabilit prin lege – în cazul unei dizabilități medii.

17. Cuantumul pensiei de dizabilitate se calculează conform formulelor indicate în punctul 15 al prezentului Regulament doar în cazul în care asiguratul încadrat într-un grad de dizabilitate a realizat după 1 ianuarie 1999 un stagiul de cotizare de cel puțin 2 ani.

Persoanelor care, începînd cu 1 ianuarie 1999, nu au realizat un stagiul de cotizare sau stagiul de cotizare realizat după această dată este mai mic de 2 ani li se acordă pensia minimă în mărimile indicate în punctul 16 la prezentul Regulament.

2. Calcularea pensiei de dizabilitate stabilite pînă la 01.04.2017 în cazul încadrării în alt grad de dizabilitate.

18. În cazul în care, pînă la 1 aprilie 2017, asiguratul a fost încadrat într-un grad de dizabilitate, iar după această dată a fost încadrat în alt grad de dizabilitate, cuantumul pensiei pe noul grad de dizabilitate se determină conform modului în vigoare la data stabilirii inițiale a pensiei de dizabilitate, luîndu-se în considerare venitul mediu lunar asigurat și stagiul de cotizare, incluse în calculul inițial al pensiei de dizabilitate.

Prin indexarea rezultatului obținut cu toate indexările (recalculările) efectuate de la anul stabilirii inițiale a pensiei de dizabilitate pînă la anul stabilirii noului grad de dizabilitate, se determină noua mărime a pensiei.

Capitolul IV

CALCULAREA PENSIEI DE URMAŞ

19. Pensia de urmaş, în cazul în care întreţinătorul era beneficiar de pensie pentru limită de vîrstă sau de pensie de dizabilitate severă, se stabileşte procentual din pensia pentru limită de vîrstă sau din pensia de dizabilitate severă aflată în plată sau actualizată, după caz. Dacă întreţinătorul nu era beneficiar de pensie pentru limită de vîrstă sau era beneficiar de pensie de dizabilitate accentuată sau medie, sau altă categorie de pensie, se stabileşte procentual din pensia potenţială calculată pentru dizabilitate severă.

20. Cuantumul pensiei de urmaş se calculează în mărime de 50% pentru fiecare urmaş.

21. Pensia potenţială de dizabilitate severă se calculează cu aplicarea formulei prevăzute la punctul 15, ţinînd cont de condiţiile specificate în punctul 17 al prezentului Regulament:

$$P = 0,42 \times V_{av} + \frac{T_t}{T_{max}} \times V_{av} \times 0,1$$

22. În cazul în care, la data decesului, întreţinătorul era beneficiar de pensie de dizabilitate accentuată sau medie stabilită pînă la 01.04.2017, pensia potenţială calculată pentru dizabilitate severă se determină din venitul mediu lunar asigurat luat în considerare la stabilirea iniţială a pensiei în modul indicat la punctul 18 al prezentului Regulament.

23. Cuantumul pensiei de urmaş în cazul copiilor rămaşi fără ocrotirea părintească în urma decesului ambilor părinţi reprezintă însumarea drepturilor de urmaş calculate după fiecare părinte.

24. În cazul modificării numărului de urmaşi, pensia căroră a fost stabilită conform normelor în vigoare pînă la 1 ianuarie 2017, pensia pentru urmaş se stabileşte în mărime de 50% din baza de calcul (pensia pentru limită de vîrstă sau pensia potenţială de dizabilitate severă iniţial calculate cu indexările ulterioare) pentru fiecare urmaş.

Capitolul V

DETERMINAREA VENITULUI MEDIU LUNAR ASIGURAT VALORIZAT

25. Baza de calcul a pensiei o constituie venitul mediu lunar asigurat din toată perioada de activitate după 1 ianuarie 1999, valorizat la momentul stabilirii pensiei.

26. Temei pentru determinarea venitului mediu lunar asigurat serveşte:

a) contribuţiile de asigurări sociale de stat conform contului personal de asigurări sociale din Registrul de stat al evidenţei individuale în sistemul public de asigurări sociale;

b) salariul confirmat prin certificatele de salariu eliberate de arhiva de stat (raională, municipală, naţională), de primăria satului/comunei în cazul în care unităţile economice/ întreprinderile agricole au fost lichidate;

c) contribuțiile de asigurări sociale de stat în sumă fixă, stabilită anual prin Legea bugetului de asigurări sociale de stat;

d) salariul minim lunar pe țară sau salariul mediu lunar pe țară, după caz, pentru perioadele necontributive asimilate stagiului de cotizare conform art. 5 din Legea privind sistemul public de pensii;

27. Venitul mediu lunar asigurat se determină din suma contribuțiilor plătite în perioadele contributive, cotele de contribuții stabilite prin lege pentru aceste perioade și numărul total de luni de cotizare.

28. Venitul mediu lunar asigurat valorizat se calculează după formula:

$$V_{av} = \sum \frac{CON_i}{C_i} \times K_{vi} : n$$

unde:

V_{av} – venitul mediu lunar asigurat valorizat;

CON_i – suma contribuțiilor individuale plătite pentru perioada „i” de cotizare;

C_i – cota de contribuție individuală stabilită în perioada „i” de cotizare;

K_{vi} – coeficientul de valorizare a venitului asigurat;

n – numărul lunilor pentru care s-au calculat și s-au achitat contribuțiile.

29. Venitul mediu lunar asigurat valorizat se determină în următoarea consecutivitate:

1) în baza datelor din evidența individuală pentru fiecare an se determină venitul anual asigurat prin împărțirea sumei contribuțiilor plătite (CON_i) la cota de contribuție individuală stabilită pentru anul respectiv prin lege. Cotele de contribuție individuală pe anii 1999-2017 sînt indicate în anexa nr. 2 la prezentul Regulament.

În cazul achitării contribuțiilor de asigurări sociale în taxă fixă venitul anual asigurat se determină prin împărțirea contribuției anuale (taxei) la cota de contribuție totală (29%);

2) se determină numărul lunilor pentru care s-au calculat și s-au achitat contribuțiile în anul respectiv (n). Lunile în care asiguratul a lucrat un număr incomplet de zile se includ în stagiul de cotizare dacă suma anuală a contribuțiilor achitate este mai mare decît suma anuală a contribuțiilor calculate din salariul minim lunar pe țară stabilit de legislație;

3) venitul asigurat realizat în anul „i” ($\sum \frac{CON_i}{C_i}$) se valorizează prin înmulțirea cu coeficientul de valorizare (K_{vi}), care reprezintă raportul dintre salariul mediu pe economie din anul precedent anului realizării dreptului la pensie și salariul mediu pe economie din anul de cotizare „i”;

4) prin însumarea veniturilor anuale asigurate valorizate se determină venitul asigurat valorizat pentru toată perioada de cotizare începînd cu 1 ianuarie 1999;

5) prin împărțirea sumei venitului asigurat valorizat pentru toată perioada de cotizare ($\sum \frac{CON_i}{C_i} \times K_{vi}$) la numărul total de luni pentru care s-au calculat și achitat contribuțiile (n) se determină venitul mediu lunar asigurat valorizat (V_{av}).

30. Coeficienții de valorizare a venitului asigurat pentru anii 1999-2016 sînt specificați în anexa nr. 3. Pentru fiecare an ulterior coeficienții de valorizare se aprobă prin hotărîre de Guvern și se aplică la calculul pensiilor începînd cu 1 aprilie.

31 În cazul stabilirii pensiei în perioada de la 1 ianuarie pînă la 31 martie inclusiv, la valorizarea venitului mediu lunar asigurat se vor aplica coeficienții de valorizare pentru anul anterior anului precedent celui de pensionare.

32. În cazul cînd după 1 ianuarie 1999, asiguratul, pe lîngă perioadele contributive, confirmă și perioade necontributive asimilate stagiului de cotizare conform art. 5 al Legii privind sistemul public de pensii, baza lunară de calcul a pensiei se determină conform formulei:

$$V_{av} = \frac{\sum \frac{CON_i}{C_i} \times K_{vi} + S_{min} \times n_{nc} + S_m \times n_m + 0 \times n_b}{n + n_{nc} + n_m + n_b}$$

unde:

S_{min} – salariul minim lunar pe țară la data calculării pensiei;

n_{nc} – numărul lunilor de aflare în situațiile indicate în art. 5 alin. (2), lit. a), b), d) și e);

S_m – salariul mediu lunar pe țară pentru anul precedent anului stabilirii pensiei;

n_m – numărul lunilor de aflare în perioadele necontributive specificate la art. 5 alin. (2), lit. a¹) și f);

n_b – numărul lunilor de aflare în perioadele necontributive prevăzute la art. 5 alin. (2), lit. c). La solicitarea persoanei asigurate perioadele necontributive indicate pot fi excluse din calcul la determinarea venitului mediu lunar asigurat, cu condiția că sînt excluse și din calculul stagiului de cotizare.

33. Venitul asigurat după 1 ianuarie 1999 din cadrul unităților economice care sînt lichidate, iar documentele cu privire la salariu angajaților sînt transmise la arhiva de stat (raională, municipală, națională) se confirmă prin certificate de salariu eliberate de arhivele în cauză.

În situațiile în care întreprinderile agricole lichidate au transmis documentele cu privire la salariul angajaților la primăria satului/comunei, venitul asigurat se confirmă prin certificate de salariu eliberate de primărie, care vor conține în mod obligatoriu denumirea unității la care a activat persoana în perioada indicată.

Venitul asigurat astfel confirmat se valorizează prin înmulțirea cu coeficientul de valorizare (K_{vi}), care reprezintă raportul dintre salariul mediu pe economie din anul precedent anului realizării dreptului la pensie și salariul mediu pe economie din anul de cotizare „i”.

34 În cazul includerii în stagiul de cotizare a perioadei de activitate, realizate pînă la 1 ianuarie 2007 de către persoanele asigurate, în organizațiile, întreprinderile și instituțiile asupra cărora se extind prevederile Legii nr. 111-XVI din 27 aprilie 2007 privind modificarea și completarea unor acte legislative, venitul asigurat în această perioadă se calculează din contribuțiile declarate de angajator, care se consideră achitate prin lege.

35. La calcularea venitului mediu lunar asigurat persoanelor angajate în misiuni diplomatice, pentru perioada de la 1 ianuarie 1999 până la 1 ianuarie 2004 se vor aplica mărimile salariilor lunar indicate în anexa nr. 4 al prezentului Regulament, valorizate prin înmulțirea cu coeficientul de valorizare (K_{vi}), care reprezintă raportul dintre salariul mediu pe economie din anul precedent anului realizării dreptului la pensie și salariul mediu pe economie din anul de cotizare „i”.

Capitolul VI

VALORIZAREA VENITULUI MEDIU LUNAR ASIGURAT PENTRU PENSIILE AFLATE ÎN PLATĂ

36. Venitul mediu lunar asigurat realizat începând cu 1 ianuarie 1999 și inclus în calculul pensiilor pentru limită de vîrstă și al pensiei de dizabilitate, stabilite pînă la 1 aprilie 2017, se valorizează reieșind din creșterea salariului mediu pe economie în anul precedent anului stabilirii pensiei față de anul realizării venitului asigurat, cu determinarea diferenței în mărimea pensiei.

37. Valorizarea venitului mediu lunar asigurat se efectuează în următoarea ordine:

- 1) venitul asigurat pentru fiecare din anii incluși în calculul venitului mediu lunar asigurat se înmulțește cu coeficienții de valorizare specificați în anexa nr.3 al prezentului Regulament pentru anul precedent anului stabilirii pensiei;
- 2) prin împărțirea sumei veniturilor valorizate pe ani la numărul lunilor pentru care s-au calculat și plătit contribuțiile se determină venitul mediu lunar asigurat valorizat.

În cazul valorizării pensiilor de dizabilitate venitul mediu lunar asigurat valorizat astfel calculat se va aplica în mărime nu mai mare decît mărimea dublă a salariului mediu pe țară pe anul precedent anului stabilirii pensiei.

38. Pentru determinarea diferenței în mărimea pensiei:

- a) din pensia stabilită conform formulei $P_t = \frac{V_v}{V_t} \times P_v + \frac{V_n}{V_t} \times P_n$ cuantumul pensiei pentru perioada de după 1 ianuarie 1999 P_n calculat conform uneia din formulele $P_n = [1,4\% \times V_1 + 2\% (V_t - V_1)] \times S_a$ sau $P_n = 1,4\% \times V_t \times S_a$, se recalculează prin substituirea venitului mediu lunar asigurat (S_a) cu venitul mediu lunar asigurat valorizat (V_{av}), rezultatul obținut constituind partea valorizată a pensiei (P_{nv});

- b) din cuantumul părții valorizate a pensiei (P_{nv}) se scade cuantumul pensiei pentru perioada de după 1 ianuarie 1999 (P_n), iar rezultatul se ponderează cu raportul dintre stagiul de cotizare realizat după 1 ianuarie 1999 și stagiul de cotizare total ($\frac{V_n}{V_t}$), rezultatul obținut reprezentînd majorarea pensiei inițial

stabilite în urma valorizării venitului mediu lunar asigurat: $\Delta P = \frac{V_n}{V_t} \times (P_{nv} - P_n)$.

39. În cazul în care pensia calculată conform formulei $P_t = \frac{V_v}{V_t} \times P_v + \frac{V_n}{V_t} \times P_n$ este mai mică decît pensia minimă și beneficiarului i s-a acordat pensia minimă, diferența de pensie în urma valorizării se va aprecia conform formulei:

$$\Delta P = \left(\frac{V_v}{V_t} \times P_v + \frac{V_n}{V_t} \times P_{nv} \right) - P_{\min},$$

unde: P_{\min} – pensia minimă acordată la momentul stabilirii pensiei.

În cazul unei diferențe negative beneficiarului i se va plăti în continuare pensia minimă.

40. Conform modului indicat la punctele 38 și 39 se determină diferența în mărimea pensiei în urma valorizării și în cazul stabilirii pensiei de dizabilitate de gradul respectiv din venitul asigurat realizat înainte de și după 1 ianuarie 1999 cu aplicarea formulei:

$$P_t = \frac{V_v}{V_t} \times P_v + \frac{V_n}{V_t} \times P_n.$$

În cazul în care cuantumul pensiei de dizabilitate a fost calculat numai din venitul realizat după 1 ianuarie 1999, diferența de pensie se va determina după formulele:

$\Delta P = P_{nv} - P$ sau $\Delta P = P_{nv} - P_{\min}$ dacă pensia inițial calculată este mai mică decât pensia minimă.

41. Diferența în mărimea pensiei (ΔP) determinată conform punctelor 38-40 la prezentul Regulament se indexează cu coeficientul cumulativ de indexare a pensiilor (K_{ind}) de la anul stabilirii pensiei pînă la anul valorizării venitului asigurat și se adaugă la cuantumul pensiei în plată la data valorizării (P_{st}):

$$P_{stv} = \Delta P \times K_{ind} + P_{st},$$

unde:

P_{stv} = mărimea pensiei în plată după valorizare.

42. Coeficienții cumulativi de indexare a pensiilor pentru perioada anilor 1999-2017 sînt specificați în anexa nr. 5 parte integrantă a prezentului Regulament. La fiecare următoarea indexare coeficienții cumulativi de indexare se vor actualiza și aproba prin hotărîre de Guvern.

43. În cazul în care, după 1 ianuarie 1999, asiguratul a fost încadrat într-un grad de dizabilitate cu acordarea pensiei de dizabilitate respective, iar ulterior a fost încadrat (o dată sau repetat) în alt grad de dizabilitate, valorizarea venitului mediu lunar asigurat, inclus în calculul pensiei corespunzătoare ultimului grad de dizabilitate acordat, se va efectua cu aplicarea coeficienților de valorizare prevăzuți pentru anul precedent anului stabilirii pensiei pentru gradul inițial de dizabilitate, iar diferența de pensie se va determina conform formulei prevăzute pentru gradul de dizabilitate în vigoare la momentul valorizării.

Diferența de pensie astfel calculată se indexează cu coeficientul cumulativ de indexare a pensiilor de la anul stabilirii pensiei pentru gradul inițial de dizabilitate pînă la anul valorizării venitului asigurat și se adaugă la pensia în plată la data valorizării.

Capitolul VII

VALORIZAREA VENITULUI MEDIU LUNAR ASIGURAT INCLUS ÎN CALCULUL PENSIILOR STABILITE ÎN PERIOADA 2001-2009

44. În cazul pensiilor stabilite în anii 2001-2009, pentru care în sistemul informațional datele privind suma contribuțiilor plătite pe ani nu sînt disponibile,

venitul mediu lunar asigurat luat în considerare la calcularea pensiei, se valorizează în baza datelor din dosarele pensionarilor în modul prevăzut la capitolul VI al prezentului Regulament.

Capitolul VIII

CALCULAREA PENSIEI UNOR CATEGORII DE ANGAJAȚI DIN AVIAȚIA CIVILĂ

45. Cuantumul pensiei angajaților din aviația civilă constituie 35% din venitul mediu lunar asigurat, realizat în ultimii cinci ani de activitate în funcțiile specificate la art. 56 alin. (1) din Legea privind sistemul public de pensii, care acordă dreptul la pensie.

46. Asigurații beneficiază, pentru fiecare an complet de stagiul de cotizare în plus în funcțiile prevăzute la art. 56 alin. (1) din Legea privind sistemul public de pensii, de un spor la pensia integrală de 2% din venitul mediu lunar asigurat, dar mărimea totală a pensiei nu poate depăși 75% din venitul mediu lunar asigurat.

47. Venitul asigurat, realizat în perioada de până la 1 ianuarie 1999, se actualizează prin înmulțirea coeficientului individual al pensionarului, determinat pentru perioada respectivă, la salariul mediu lunar pe țară pentru anul precedent anului de stabilire a pensiei.

48. Coeficientul individual reprezintă raportul dintre suma salariului pentru ultimele 60 de luni consecutive (indiferent de durata întreruperilor în muncă) de activitate, care acordă dreptul la această categorie de pensie, și suma salariului mediu pe țară pentru aceeași perioadă, dar care nu poate depăși 5,0. Mărimile salariului mediu lunar pe țară, aplicate la determinarea coeficientului individual al salariului pensionarului sunt specificate în anexa nr.6 a prezentului Regulament.

49. Venitul asigurat, realizat după 1 ianuarie 1999, se ia în considerare în valoarea sa reală.

Capitolul IX

CALCULAREA PENSIEI UNOR CATEGORII DE ANGAJAȚI DIN DOMENIUL CULTURII

50. Se acordă pensie, în condițiile încetării activității în funcția respectivă, unor categorii de angajați din instituțiile de cultură și artă naționale de stat și municipale:

a) artiștilor de balet, artiștilor din ansamblurile profesionale de dansuri, dacă au realizat un stagiul de cotizare de cel puțin 20 de ani în funcțiile respective, atât bărbații, cât și femeile;

b) artiștilor de circ, instrumentiștilor suflători (instrumente aerofone), dacă au realizat un stagiul de cotizare de cel puțin 25 de ani în funcțiile respective, atât bărbații, cât și femeile (se iau în considerare și funcțiile prevăzute la lit. a)).

51. Pentru asiguratul care a activat în funcțiile menționate la punctul 50, determinate conform Listei aprobate de Guvern, pensia se calculează conform Capitolului II al prezentului Regulament.

52. La calcularea stagiului de cotizare ce acordă dreptul la pensie unor categorii de angajați din domeniul culturii se iau în considerare numai perioadele de activitate efectivă în funcțiile din cadrul instituțiilor de cultură și artă naționale de stat și municipale.

Capitolul X

CALCULAREA MĂRIMII PENSIEI PERSOANELOR STRĂMUTATE PE TERITORIUL REPUBLICII MOLDOVA

53. Pentru persoanele strămutate de pe teritoriul unui stat, cu care Republica Moldova are încheiat acord în domeniul asigurării cu pensii, pe teritoriul Republicii Moldova și care, după strămutare, au realizat pe teritoriul acesteia stagiul minim de cotizare necesar pentru calcularea venitului în scopul stabilirii pensiei, baza de calcul a pensiei o constituie venitul mediu lunar asigurat, obținut pe teritoriul Republicii Moldova după strămutare.

54. Pentru persoanele strămutate de pe teritoriul unui stat, cu care Republica Moldova are încheiat acord în domeniul asigurării cu pensii, pe teritoriul Republicii Moldova și care, după strămutare, nu au activat și nu au realizat pe teritoriul acesteia stagiul minim de cotizare necesar pentru calcularea venitului în scopul stabilirii pensiei, baza de calcul a pensiei o constituie salariul mediu lunar calculat unui lucrător de aceeași profesie (funcție) și calificare, antrenat într-o activitate similară în Republica Moldova, în baza condițiilor de salarizare, reglementate de stat, în vigoare la momentul stabilirii pensiei. Confirmarea salariului mediu lunar se efectuează de organul autorității publice centrale, responsabil de politica în domeniul salarizării.

55. Pentru persoanele strămutate de pe teritoriul unui stat care făcea parte din fosta URSS, cu care Republica Moldova nu are încheiat acord în domeniul asigurării cu pensii, pe teritoriul Republicii Moldova și care, după strămutare, nu au activat și nu au realizat pe teritoriul acesteia stagiul minim de cotizare necesar pentru calcularea venitului în scopul stabilirii pensiei, însă confirmă stagiul de cotizare realizat pînă la 31 decembrie 1991 pe teritoriul fostei URSS, pensia se stabilește în modul prevăzut la punctele 5-7 al prezentului Regulament.

Capitolul XI

CALCULAREA STAGIULUI DE COTIZARE

56. Realizarea stagiului de cotizare constituie o condiție necesară în vederea stabilirii pensiei pentru limită de vîrstă, pensiei anticipate pentru limită de vîrstă, pensiei de dizabilitate, pensiei de urmaș, în conformitate cu prevederile Legii privind sistemul public de pensii.

57. Stagiul de cotizare pentru stabilirea pensiei include perioade contributive și perioade necontributive.

Perioadele contributive includ activitățile la desfășurarea cărora persoana este supusă asigurărilor sociale.

Perioadele necontributive se consideră perioadele, în care persoana nu este supusă asigurărilor sociale, dar în temeiul legii se includ în stagiul de cotizare.

58. În stagiul de cotizare se includ perioadele de absență forțată de la serviciu, pentru care s-a plătit venitul asigurat și au fost achitate contribuțiile de asigurări sociale, indiferent de durata lor.

59. La dorința solicitantului de pensie, lunile cu un număr incomplet de zile lucrate în legătură cu încadrarea în serviciu sau concediere pot fi considerate luni complete de lucru, ori pot fi excluse din calculul pensiei.

60. În stagiul de cotizare se includ perioadele de activitate pe bază de contract individual de muncă sau activitatea de muncă individuală, perioada activității în propriile gospodării țărănești (de fermier) și a membrilor acestor gospodării, indiferent de caracterul și durata activității, cu condiția achitării contribuțiilor de asigurări sociale pentru aceste perioade.

61. Perioadele necontributive ale asiguratului asimilate stagiului de cotizare sînt:

a) perioada de îndeplinire a serviciului militar în termen sau cu termen redus;

b) perioada de îndeplinire a serviciului militar prin contract sau a altui serviciu asimilat acestuia, dacă nu este posibilă stabilirea pensiei în condițiile Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993;

c) perioada de îngrijire a unui copil pînă la vîrsta de 3 ani de către unul din părinți sau de tutore în caz de deces al ambilor părinți;

d) perioada în care asiguratul a beneficiat de indemnizație pentru incapacitate temporară de muncă, de ajutor de șomaj, de alocație pentru integrare sau reintegrare profesională;

e) perioada de îngrijire a unui copil cu dizabilitate severă sub vîrsta de 18 ani de către unul dintre părinți, tutore, curator, pînă la angajarea în funcția de asistent personal, inclusiv:

de la 01.01.1999 pînă la 01.01.2008 - perioada de îngrijire a unui copil invalid pînă la vîrsta de 16 ani cu gradul de severitate I (întîi),

de la 01.01. 2008 pînă la 01.01.2013 - perioada de îngrijire a unui copil invalid pînă la vîrsta de 18 ani cu gradul de severitate I (întîi),

de la 01.01.2013 - perioada de îngrijire a unui copil cu dizabilitate severă sub vîrsta de 18 ani;

f) perioada de rezidențiat (internatura și secundariatul clinic) în învățămîntul postuniversitar obligatoriu;

g) perioadele de activitate necontributive în funcția de judecător și procuror de pînă la 31 decembrie 2005;

h) perioadele în care au fost realizate activitățile specificate la art. 50 alin. (1) lit. d) și e) din Legea privind sistemul public de pensii, realizată pînă la 1 ianuarie 1999.

62. Perioadele asimilate stagiului de cotizare prevăzute la punctul 61 al prezentului Regulament nu pot însuma în total mai mult de 8 ani, cu excepția celor prevăzute la lit. b), c), e) și g).

63. În stagiul de cotizare, pe lângă perioadele specificate la pct. 61, se includ următoarele activități și perioade, realizate pînă la 1 ianuarie 1999:

activitatea în calitate de membru de colhoz, indiferent de caracterul și de durata programului de muncă. La calcularea vechimii în muncă în colhoz din perioada posterioară anului 1965, în cazul în care membrul de colhoz, nemotivat, nu a îndeplinit minimul stabilit, se ia în calcul perioada de prestare efectivă a activității;

activitatea de creație a membrilor uniunilor de creație confirmată de către secretariatele consiliilor de administrație ale uniunilor respective;

activitatea în calitate de slujitor și lucrător al cultelor, începînd cu 1 aprilie 1992;

perioada îngrijirii unui invalid de gradul I;

perioada îngrijirii unui copil invalid sub vîrsta de 16 ani;

perioada îngrijirii unei persoane care a depășit vîrsta de 75 de ani;

perioada de studii în instituțiile de învățămînt universitar superior de zi (institute, universități, academii).

64. Stagiul de cotizare se exprimă în ani și se calculează prin însumarea lunilor pentru care s-au plătit contribuții în mărimile stabilite în Legea privind sistemul public de asigurări sociale și împărțirea acestor sume la 12.

Rezultatul obținut se rotunjește pînă la o unitate după virgulă.

65. Persoanelor angajate în baza contractului individual de muncă, stagiul de cotizare se calculează prin însumarea lunilor pentru care s-au plătit contribuții în mărimile stabilite și împărțirea acestei sume la 12. Rezultatul obținut se rotunjește pînă la o unitate după virgulă. În cazul în care suma anuală a contribuțiilor achitate este mai mică decît suma anuală a contribuțiilor calculate din salariul minim lunar pe țară stabilit de legislație, stagiul de cotizare se calculează proporțional sumei achitate.

Persoanele angajate în sectorul agrar în baza contractului individual de muncă, perioada de activitate cu caracter sezonier li se include în stagiul de cotizare, considerîndu-se un an de cotizare (calendaristic), cu condiția ca suma anuală a contribuțiilor să nu fie mai mică decît suma anuală a contribuțiilor calculate din salariul minim pe țară stabilit de legislație. În cazul în care suma anuală a contribuțiilor achitate este mai mică decît suma anuală a contribuțiilor calculate din salariul minim pe țară stabilit de legislație, stagiul de cotizare se calculează proporțional sumei achitate.

66. Pentru persoanele care au desfășurat activități peste hotarele republicii și au fost supuse asigurărilor sociale în aceste state, perioada de lucru peste hotare li se include în stagiul de cotizare, dacă aceasta este prevăzut în acordul încheiat între Republica Moldova și aceste țări sau de convențiile internaționale.

67. Munca prestată pe teritoriul fostei U.R.S.S. pînă la 1 ianuarie 1992 se echivalează cu munca prestată în Republica Moldova.

Munca prestată după 1 ianuarie 1992 se include în stagiul de cotizare cu condiția că au fost achitate contribuții de asigurări sociale.

Capitolul XII

MODUL DE CONFIRMARE A STAGIULUI DE COTIZARE

68. Stagiul de cotizare se confirmă în baza documentelor eliberate de la locul de muncă, serviciu, studii sau altei activități, care se includ în stagiul de cotizare, sau a documentelor eliberate de organizațiile ierarhic superioare, precum și de instituțiile de arhivă.

69. Stagiul de cotizare, realizat până la introducerea evidenței individuale de asigurări sociale (până la 01.01.1999) se confirmă prin carnetul de muncă sau pe baza altor documente, eliberate în modul stabilit.

După introducerea evidenței individuale de asigurări sociale (după 01.01.1999), stagiul de cotizare se confirmă în baza datelor din contul personal de asigurări sociale al persoanei asigurate, gestionat în conformitate cu Legea privind sistemul public de asigurări sociale.

70. Actul de bază care confirmă stagiul de cotizare, prevăzut la pct.69 subpunctul 1, este carnetul de muncă. În lipsa carnetului de muncă sau în cazurile în care carnetul de muncă include înscriri incorecte și imprecise sau în care lipsesc înscrisurile respective despre anumite perioade de activitate, pentru confirmarea stagiului se iau în considerare adeverințele, extrasele din ordine, contul personal al angajatului în care se reflectă salariul calculat lunar, schema de încadrare, și alte documente ce conțin informații referitoare la perioada de muncă.

71. Perioada de desfășurare a muncii individuale, realizată până la 01.01.1999 se include în stagiul de cotizare în baza documentelor privind plata contribuțiilor de asigurări sociale.

Avocații, auditorii, notarii, întreprinzătorii individuali, se raportează la categoriile de persoane ce desfășoară activitate independentă, la solicitarea pensiei trebuie să confirme activitatea prin certificate privind plata contribuțiilor de asigurări sociale, eliberate de organele teritoriale de asigurări sociale.

72. Perioada de muncă, realizată până la 01.01.1999 în propriile gospodării țărănești (de fermier) a membrilor acestor gospodării și a cetățenilor, munca cărora a fost folosită în bază de contract, se confirmă prin înscririle din carnetul de muncă și/sau documentele ce confirmă achitarea contribuțiilor de asigurări sociale.

73. Activitatea de creație, realizată până la 01.01.1999 a membrilor uniunilor de creație se confirmă prin adeverințele privind perioada de achitare a contribuțiilor de asigurări sociale.

Până la introducerea obligativității privind plata contribuțiilor de asigurări sociale, activitatea de creație a membrilor uniunilor de creație se confirmă prin adeverințele (extrasele din hotărâri), eliberate de secretariatele comitetelor de direcție ale uniunilor de creație.

74. Temei pentru includerea în stagiul de cotizare a perioadelor realizate pînă la 01.01.1999 în baza contractelor civile servesc certificatele eliberate de patron, ce confirmă achitarea contribuțiilor de asigurări sociale, și contractul cu mențiunea patronului despre îndeplinirea sarcinii.

75. Durata incapacității temporare de muncă, survenită în perioada de muncă, se stabilește în baza documentelor, eliberate de la locul de muncă respectiv sau de instituția medicală.

76. Perioada de îndeplinire a serviciului militar în termen sau cu termen redus se confirmă prin înscrierile respective în livretele militare sau adeverințele de recrutare, eliberate de centrele militare, statele majore și instituțiile fostelor ministere de forță unionale și republicane, adeverințele eliberate de instituțiile de arhivă și curative militare, notițele despre serviciul militar, introduse în carnetul de muncă în baza documentelor.

77. Perioada de rezidențiat (internatura și secundariatul clinic) în învățămîntul postuniversitar obligatoriu se confirmă prin diploma de licență sau certificatul privind realizarea studiilor postuniversitare de rezidențiat.

78. Perioada de studii în instituțiile de învățămînt superior de zi realizată pînă la 01.01.1999 se confirmă prin diplomă sau prin certificat de arhivă cu privire la perioada și absolvirea studiilor.

În stagiul de cotizare se ia în considerare întreaga perioadă de studiu la secția de zi, cu excepția anilor în care a fost repetat același curs de studiu.

79. Perioada îngrijirii unui invalid de gradul I, a unui copil invalid sub vîrsta de 16 ani sau a unei persoane care a depășit vîrsta de 75 de ani, se confirmă de organele teritoriale de asigurări sociale de la domiciliul persoanei îngrijite în baza:

cererii și buletinului de identitate ale persoanei ce a efectuat îngrijirea. Pentru persoanele ce locuiesc împreună cu persoana ce necesită îngrijire alte acte nu se solicită;

confirmării depuse de persoana îngrijită, iar în caz de imposibilitate (deces, sănătatea șubredă) cea a membrilor familiei acesteia sau actul de constatare a circumstanțelor reale pentru persoanele care locuiesc separat de persoana ce necesită îngrijire;

documentelor ce confirmă faptul și durata invalidității (pentru invalizii de gradul I și copiii invalizi) și vîrsta (pentru persoanele de vîrstă înaintată și pentru copiii-invalizi).

În calitate de documente ce confirmă invaliditatea pot fi acceptate: cotorul / certificatul medical de încadrare în grad de invaliditate eliberat de Consiliul Republican de Expertiză Medicală a Vitalității (CEMV), iar în cazul copiilor invalizi - concluziile medicale eliberate de centrele medicale consultative sau alte documente de arhivă ce confirmă statutul de copil invalid.

80. Perioada de îngrijire a unui copil cu dizabilitate severă sub vîrsta de 18 ani de către unul dintre părinți, tutore, curator, pînă la angajarea în funcția de asistent personal se confirmă prin documente ce confirmă încadrarea copilului în grad de dizabilitate severă:

pentru perioada 01.01.1999 - 01.01.2013 - certificatul medical eliberat de Consiliul (centrul) medical consultativ sau începînd cu 01.01.2013 - cotorul eliberat de Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă (CNDKM) de încadrare în dizabilitate severă, acte confirmative eliberate de către Direcția de asistență socială de la locul de trai prin care se confirmă faptul îngrijirii precum și angajarea în funcția de asistent personal, adeverință de naștere a copilului și după caz, decizia de instituire a tutelei sau curatele.

81. Perioada îngrijirii copiilor se stabilește prin documentele care certifică nașterea copilului (adeverința de naștere) și împlinirea de către copil a vârstei de 3 sau 8 ani (adeverința de căsătorie, adeverința de deces, adeverința organelor fondului locativ etc.).

Capitolul XIII

REGLEMENTĂRI PRIVIND CONFIRMAREA STAGIULUI DE COTIZARE

82. Documentele prezentate pentru confirmarea stagiului de cotizare trebuie să fie adevărate prin semnătura conducătorilor și ștampila întreprinderii, organizației (secțiilor de cadre).

Înscrierile în carnetul de muncă trebuie să fie executate în conformitate cu cerințele prevăzute de legislația privind completarea, păstrarea și evidența carnetului de muncă, în vigoare la momentul completării carnetului de muncă.

În cazul în care documentele prezentate pentru confirmarea stagiului de cotizare conțin devieri de la regulile stabilite, chestiunea privind posibilitatea utilizării lor în calitate de dovezi ale stagiului de cotizare este soluționată de organele teritoriale de asigurări sociale.

83. Pentru confirmarea stagiului de cotizare se iau în considerare numai datele referitoare la perioadele de lucru incluse în carnetele de muncă în baza documentelor. În adeverințele ce confirmă perioadele de muncă trebuie să se menționeze, de asemenea, în temeiul căror documente au fost eliberate.

84. Înscrierea sumară despre stagiul de cotizare inclus în carnetul de muncă în baza altor documente este considerată drept dovadă a stagiului de cotizare pentru activitatea realizată:

după 14 decembrie 1962, dacă în carnetul de muncă sînt făcute înscrieri concrete referitoare la locurile de muncă, perioadele de angajare și funcțiile deținute de solicitant înainte de angajarea acestuia la întreprinderea, instituția sau organizația ce i-a eliberat carnetul de muncă;

înainte de 14 decembrie 1962, indiferent de faptul dacă în carnetul de muncă se conțin sau nu datele sus-menționate.

Dacă pe lîngă carnetul de muncă solicitantul mai prezintă documente aparte referitoare la activitatea sa de muncă înainte de completarea carnetului de muncă, la care se referă înscrierea sumară, apoi stagiul de cotizare, înscris printr-o cifră totalizatoare, trebuie confirmat prin documente.

85. Dacă numele, prenumele sau patronimicul, indicat în documentul ce confirmă stagiul de cotizare, nu coincid cu numele, prenumele și patronimicul persoanei indicate în buletinul de identitate sau adeverința de naștere, faptul apartenenței acestui document persoanei în cauză se stabilește de către instanța de judecată.

86. Perioadele activității de muncă, conform carnetului de muncă, se calculează de la data angajării pînă la data concedierii. Ziua concedierii se consideră ultima zi de muncă.

87. În cazurile în care în documentul prezentat sînt indicați numai anii de muncă, fără concretizarea datelor concrete, drept dată se ia 1 iulie a anului respectiv, iar dacă nu este indicată ziua lunii, ca atare este considerată data de 15 a lunii respective.

88. Pentru confirmarea stagiului de cotizare se prezintă extrasul din carnetul de muncă. Organele teritoriale de asigurări sociale confruntă extrasul cu originalul, legiferează extrasul, carnetul de muncă fiind restituit titularului după stabilirea pensiei.

Alte documente ce confirmă stagiul de cotizare se primesc numai în original, exceptînd livretele militare, certificatele de naștere, diploma de studii/rezidențiat, din care, de asemenea, se fac extrase.

**Raportarea ocupațiilor
la coeficienții nivelului profesional conform
Clasificatorului Ocupațiilor din Republica Moldova (CORM 006-14)**

Coeficientul nivelului profesional	
$K_{np} = 1,0$	<ol style="list-style-type: none"> Ocupațiile incluse în grupa majoră 5 „Lucrători în domeniul serviciilor și în comerț” cu excepția grupelor minore 511-514, 541 și a grupelor de bază 5222, 5223 și 5241. Ocupațiile incluse în grupa majoră 6 „Lucrători calificați în agricultură, silvicultură, acvacultură, piscicultură și pescuit” Ocupațiile incluse în grupele majore 7 „Muncitori calificați și asimilați” și 8 „Operatori la mașini și instalații. Asamblori de mașini și echipamente” cu categoriile de calificare 1-2 sau fără categorii. Ocupațiile incluse în grupa majoră 9 „Muncitori necalificați”
$K_{np} = 1,2$	<ol style="list-style-type: none"> Ocupațiile incluse în grupele minore 511-514, 541 și grupele de bază 5222, 5223 și 5241. Ocupațiile incluse în grupa majoră 4 „Funcționari administrativi” cu excepția ocupațiilor raportate la codurile categoriei funcției 1 și 2. Ocupațiile incluse în grupele majore 7 și 8, prestatorii cărora dețin categoriile 3 sau 4 de calificare.
$K_{np} = 1,5$	<ol style="list-style-type: none"> Ocupațiile incluse în grupa majoră 3 „Tehnicienii și alți specialiști cu nivel mediu de calificare” raportate la codurile categoriei funcției 2 și 3. Ocupațiile incluse în grupa majoră 4 raportate la codul categoriei funcției 2. Ocupațiile incluse în grupele majore 7 și 8, prestatorii cărora dețin categoriile 5-8 de calificare.
$K_{np} = 1,8$	<ol style="list-style-type: none"> Ocupațiile incluse în grupa majoră 2 „Specialiști în diverse domenii de activitate” cu excepția ocupațiilor raportate la codul categoriei funcției 1.
$K_{np} = 2,0$ $K_{np} = 3,0$	<ol style="list-style-type: none"> Ocupațiile incluse în grupa majoră 1 „Legislatori, membri ai executivului, alți înalți demnitari și conducători ai administrației publice, conducători și funcționari superiori din unități”. Ocupațiile raportate la codul categoriei funcției 1 din grupele majore 2, 3, 4, 5.

Notă. Profesiile de muncitori indicate în grupa majoră 3 se vor raporta la coeficienții nivelului profesional în funcție de categoriile de calificare deținute.

**Cotele de contribuție individuale
pentru anii 1999-2017 aplicate la determinarea venitului anual asigurat**

Anul	Cota de contribuție, %	Anul	Cota de contribuție, %	Anul	Cota de contribuție, %
1999	1	2005	2	2011	6
2000	1	2006	3	2012	6
2001	1	2007	4	2013	6
2002	1	2008	5	2014	6
2003	1	2009	6	2015	6
2004	2	2010	6	2016	6
				2017	6

Notă. Pentru anii în care contribuțiile de asigurare au fost plătite în taxă fixă conform legii la determinarea venitului anual asigurat se va aplica cota de contribuție totală – 29 %

Coeficienți de valorizare a venitului asigurat pentru anii 1999-2016

Anul	salariul mediu lunar	creșterea salariului mediu %	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1999	304,6		1,0	1,3391	1,785	2,2702	2,9245	3,6215	4,3293	5,5716	6,7794	8,305	9,0204	9,756	10,4826	11,4173	12,3608	13,6967	15,138	16,6907
2000	407,9	33,9		1,0	1,3329	1,6953	2,1839	2,7043	3,2329	4,1606	5,0625	6,2018	6,736	7,2854	7,8279	8,5259	9,2304	10,228	11,304	12,4638
2001	543,7	33,3			1,0	1,2718	1,6384	2,0289	2,4254	3,1214	3,798	4,6527	5,0535	5,4657	5,8727	6,3964	6,925	7,6733	8,4806	9,3507
2002	691,5	27,2				1,0	1,2882	1,5952	1,907	2,4542	2,9863	3,6583	3,9734	4,2975	4,6175	5,0292	5,4448	6,0333	6,668	7,3521
2003	890,8	28,8					1,0	1,2383	1,4804	1,9051	2,3181	2,8398	3,0844	3,336	3,5844	3,904	4,2267	4,6834	5,1761	5,7072
2004	1103,1	23,8						1,0	1,1954	1,5385	1,872	2,2933	2,4908	2,694	2,8946	3,1527	3,4132	3,782	4,18	4,6088
2005	1318,7	19,5							1,0	1,2869	1,5659	1,9183	2,0836	2,2535	2,4213	2,6372	2,8552	3,1637	3,4965	3,8553
2006	1697,1	28,7								1,0	1,2168	1,4906	1,619	1,751	1,8814	2,0492	2,2185	2,4583	2,7169	2,9957
2007	2065,0	21,7									1,0	1,225	1,3306	1,439	1,5462	1,6841	1,8233	2,0203	2,2329	2,462
2008	2529,7	22,5										1,0	1,0861	1,1747	1,2622	1,3747	1,4884	1,6492	1,8227	2,010
2009	2747,6	8,6											1,0	1,0816	1,1621	1,2657	1,3703	1,5184	1,6782	1,8503
2010	2971,7	8,2												1,0	1,0745	1,1703	1,267	1,4039	1,5516	1,7108
2011	3193,0	7,4													1,0	1,0892	1,1792	1,3066	1,4441	1,5922
2012	3477,7	8,9														1,0	1,0826	1,1996	1,3258	1,4619
2013	3765,1	8,3															1,0	1,108	1,2246	1,3503
2014	4172,0	10,8																1,0	1,1052	1,2186
2015	4610,9	10,5																	1,0	1,1026
2016	5084,0	10,3																		1,0

Notă: Coeficientul de valorizare se determină după formula $K_{vi} = \frac{Sm_{n-1}}{Smi}$, unde:

Sm n-1 - salariul mediu pe țară în anul precedent anului pensionării;

n - anul ieșirii la pensie;

Smi - salariul mediu pe țară în anul i din perioada de după 1998.

Spre exemplu, în cazul valorizării veniturilor persoanelor ieșite la pensie în anul 2016, coeficientul de valorizare a plăților din anul 2004 va constitui $K_v 2004 = \frac{Sm_{2015}}{Sm_{2004}} = \frac{4610,9}{1103,1} = 4,180$.

**Mărimile salariilor lunare,
aplicate la determinarea venitului mediu lunar asigurat
pentru perioada de la 1 ianuarie 1999 pînă la 31 decembrie 2003
pentru personalul misiunilor diplomatice**

Perioada de activitate în funcție			
Funcția	de la 01.01.1999 pînă la 31.03.2001	de la 01.04.2001 pînă la 30.11.2003	de la 01.12.2003 pînă la 31.12.2003
Funcționari publici			
Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar, reprezentant permanent sau delegat pe lîngă o organizație internațională	1357,89	1887,14	2125,92
Trimis, însărcinat cu afaceri en titre sau ad-interim, ambasador cu misiuni speciale, consul general, ministru consilier, reprezentant permanent-adjunct	1261,65	1743,69	1961,09
Consilier, consul	1022,06	1383,42	1546,77
Secretar I	956,63	1285,28	1430,94
Secretar II, viceconsul	856,17	1154,93	1287,66
Secretar III, atașat	835,44	1123,91	1252,02
Contabil-șef	882,60	1194,66	1332,98
Director administrativ	825,98	1109,65	1235,69
Șef de cancelarie	664,62	903,41	1018,26
Personalul care efectuează deservirea tehnică			
Contabil-casier	294,71	442,07	508,95
Administrator-șofer, secretar, secretară-stenografă, secretară-dactilografă, traducător, dactilografă, referent	286,27	429,42	494,33
Șofer clasa I, șofer mecanic	234,99	352,49	476,17
Șofer clasa II, șofer"	220,60	330,91	447,02
Intendent de gardă, curier, îngrijitor încăperi de serviciu	234,57	351,85	405,0

**Coefficienții cumulativi de indexare
a pensiilor pentru perioada anilor 1999-2017**

Anii	Coefficientul cumulativ de indexare
1999	12,294
2000	9,531
2001	7,110
2002	5,857
2003	5,038
2004	3,821
2005	3,485
2006	3,012
2007	2,496
2008	2,133
2009	1,777
2010	1,705
2011	1,581
2012	1,443
2013	1,351
2014	1,270
2015	1,176
2016	1,068
2017	1,0

MĂRIMILE
salariului mediu lunar pe țară, aplicate la determinarea
coeficientului individual în cazul calculării pensiei unor categorii de angajați din aviația civilă

I. Pentru anii 1970-1991

Anii	Salariu mediu lunar (lei în economia națională)	Anii	Salariu mediu lunar (lei în economia națională)	Anii	Salariu mediu lunar (lei în economia națională)
1970	0,10	1978	0,13	1986	0,16
1971	0,10	1979	0,13	1987	0,17
1972	0,11	1980	0,14	1988	0,18
1973	0,11	1981	0,14	1989	0,20
1974	0,11	1982	0,15	1990	0,21
1975	0,12	1983	0,15	1991	0,24
1976	0,13	1984	0,16		
1977	0,13	1985	0,16		

II. Pentru anii 1992- 1998, diferențiat pe luni

Lunile	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
	În economia națională	În economia națională	În economia națională	În economia națională	În economia națională	În economia națională	În economia națională
Ianuarie	0,93	6,61	67,7	124,0	146,8	190,0	231,4
Februarie	1,08	7,28	73,10	116,0	154,9	183,0	235,3
Martie	1,31	10,06	82,4	126,7	168,7	193,2	247,2
Aprilie	1,62	10,85	82,3	121,8	170,1	188,6	244,5
Mai	2,23	12,56	84,4	123,9	174,8	190,0	238,5
Iunie	2,49	17,11	106,7	134,5	186,9	201,1	262,3
Iulie	2,52	27,42	111,8	138,2	186,1	205,3	251,3
August	2,56	31,94	114,2	137,6	184,0	209,0	260,2
Septembrie	3,10	36,48	120,9	139,3	184,3	216,1	255,4
Octombrie	3,74	40,83	124,8	150,2	198,2	219,7	246,6
Noiembrie	5,9	51,9	130,2	154,4	205,9	221,6	261,8
Decembrie	12,9	98,0	194,3	224,4	290,7	246,1	351,5

III. Pentru anii 1992-1998 în calcul cumulativ de la începutul anului

Perioada	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
	În economia națională	În economia națională	În economia națională	În economia națională	În economia națională	În economia națională	În economia națională
Ianuarie	0,93	6,61	67,7	124,0	146,8	190,0	231,4
Ianuarie-februarie	1,0	6,84	69,7	117,5	149,8	186,4	229,0
Ianuarie-martie	1,11	7,77	73,7	119,2	156,0	188,7	232,3
Ianuarie-aprilie	1,26	8,70	75,3	119,7	158,5	190,3	235,4
Ianuarie-mai	1,48	9,61	76,9	120,1	161,1	190,4	234,6

Ianuarie-iunie	1,66	11,48	81,9	121,8	165,1	192,7	238,8
Ianuarie-iulie	1,78	13,82	86,1	124,9	167,9	196,4	240,1
Ianuarie-august	1,88	16,44	89,6	126,6	169,4	198,8	242,1
Ianuarie-septembrie	2,05	18,58	93,7	128,6	171,0	202,7	243,5
Ianuarie-octombrie	2,2	20,66	96,6	130,8	173,5	204,8	243,5
Ianuarie-noiembrie	2,55	23,6	99,6	134,0	176,6	208,4	245,4
Ianuarie-decembrie	3,4	30,0	108,4	143,2	187,1	219,8	260,0

Lista
hotărârilor Guvernului care se abrogă

1. Hotărârea Guvernului nr. 417 din 3 mai 2000 „despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de calculare și confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 54-56, art. 499);
2. Punctul 6 din Hotărârea Guvernului nr. 363 din 8 aprilie 2004 privind modificarea completarea și abrogarea unor hotărâri ale Guvernului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 61-63, art. 499);
3. Punctul 1 din Hotărârea Guvernului nr.1289 din 26 decembrie 2007 cu privire la aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în unele hotărâri ale Guvernului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 188-191, art. 1346);
4. Hotărârea Guvernului nr. 328 din 19 martie 2008 „pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de calculare a pensiilor de asigurări sociale de stat” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 61-62, art. 396);
5. Punctul 1 și punctul 3 din Hotărârea Guvernului nr. 756 din 07 octombrie 2011 cu privire la aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în unele hotărâri ale Guvernului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr. 170-175, art. 831);
6. Punctul 30 din Hotărârea Guvernului nr.928 din 12 decembrie 2012 cu privire la aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în unele hotărâri ale Guvernului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 263-269, art. 1001);
7. Hotărârea Guvernului nr. 1026 din 29 decembrie 2014 pentru modificarea și completarea Regulamentului cu privire la modul de calculare a pensiilor de asigurări sociale de stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 400-403 art. 1112);
8. Punctul 2 din Hotărârea Guvernului nr. 1046 din 14 septembrie 2016 pentru aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în unele hotărâri ale Guvernului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 306-313 art. 1132).

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul Hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor

Prezentul proiect de Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor a fost elaborat de către Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei.

Scopul elaborării prezentului proiect de act normativ constă în instituirea unui mecanism complex privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor în vederea implementării prevederilor Legii nr. 156-XIV din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii, introduse și modificate prin Legea nr. 290 din 16 decembrie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Prin modificările operate recent în Legea nr. 156-XIV din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii prin Legea nr. 290 din 16 decembrie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, a fost modificată formula de stabilire a pensiei de asigurări sociale prin care asigură interdependența dintre contribuțiile de asigurări sociale și mărimea pensiei, a fost introdus mecanismul de valorizare a venitului asigurat realizat după 1 ianuarie 1999 și valorizarea pensiilor pentru limită de vârstă și a pensiilor de dizabilitate stabilite pînă la 1 aprilie 2017, indexarea pensiei etc.

Prima etapă de valorizare a venitului asigurat pentru pensiile aflate în plată se va efectua pentru pensiile stabilite în perioada anilor 2001-2008. Respectiv, vor beneficia de valorizare peste 80 mii de beneficiari. Următoarele etape de valorizare se propun după cum urmează:

- de la 1 aprilie 2018, se vor valoriza pensiile beneficiarilor de pensii stabilite în anii 2009-2011;
- de la 1 aprilie 2019, se vor valoriza pensiile beneficiarilor de pensii stabilite în anii 2012-2014;
- de la 1 aprilie 2020, se vor valoriza pensiile beneficiarilor de pensii stabilite în anii 2015-31.03.2017.

Conform noului Regulament privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor, se instituie formula nouă de calcul a pensiilor pentru limită de vârstă pentru asigurarea interdependenței dintre contribuțiile de asigurări sociale și mărimea pensiei. Astfel, instituirea formulei noi de calcul va oferi posibilitatea de a asigura o majorare a pensiilor noi stabilite de la 1040 de lei (mărimea medie a pensiilor noi stabilite pînă la 01.03.2017) pînă la 1530 de lei în anul 2017 sau cu o majorare de cca 45%.

În acest sens, prezentul Regulament reglementează: *coeficienții de valorizare a venitului mediu lunar asigurat pentru perioada 01.01.1999 - 01.01.2017, coeficienții cumulativi de indexare a pensiilor pentru perioada anilor 1999-2017, modalitatea de calcul a pensiei pentru limită de vîrstă și de dizabilitate conform noilor formule de calcul, particularitățile de calcul a pensiilor pentru limită de vîrstă pentru persoanele care nu au realizat un stagiul de cotizare după 01.01.1999 sau stagiul de cotizare este mai mic de 5 ani, mecanismul de valorizare a venitului mediu lunar asigurat, modalitatea de valorizare a venitului mediu lunar asigurat pentru pensiile aflate în plată, alte prevederi ce țin de calculul pensiei și a stagiului de cotizare, etc.*

Proiectul Regulamentului a fost structurat în XIII Capitole, ce includ 88 de puncte și 6 anexe, după cum urmează:

- I. **Dispoziții generale** – capitolul dat prevede noțiunile de bază și orientează reglementarea propriu-zisă.
- II. **Calcularea pensiei pentru limită de vîrstă** – în prezentul capitol se prevede expres:
 - modalitatea de calcularea a pensiei pentru limita de vîrstă pentru asigurații care începînd cu 1 ianuarie 1999 nu au realizat un stagiul de cotizare sau stagiul de cotizare realizat după această dată este mai mic de 5 ani, Raportarea ocupațiilor la coeficienții nivelului profesional se efectuează în corespundere cu Clasificatorul Ocupațiilor din Republica Moldova (CORM 006-14);
 - modalitatea de calcularea a pensiei pentru limita de vîrstă din venitul asigurat realizat după 1 ianuarie 1999;
 - modalitatea de calcularea a pensiei anticipate pentru limită de vîrstă;
 - modalitatea de calculare a pensiei pentru limită de vîrstă pentru pensionarii care activează în cîmpul muncii după realizarea dreptului la pensie.
- III. **Calcularea pensiei de dizabilitate** – în cadrul acestui capitol identificăm modalitatea de calcul a pensiei de dizabilitate în raport cu gradul de dizabilitate, modalitatea de calcul a pensiei de dizabilitate în cazul încadrării în alt grad de dizabilitate, etc.
- IV. **Calcularea pensiei de urmaș** – normele capitolului dat stabilesc mecanismul de acordare a pensiei de urmaș.
- V. **Determinarea venitului mediu lunar asigurat valorizat** - prevederile capitolului dat stabilesc mecanismul de determinare a venitului mediu lunar asigurat. În capitolul indicat este expusă procedura de calcul a venitului asigurat în baza contribuțiilor de asigurări sociale, modul de determinare a venitului anual asigurat în cazul achitării contribuțiilor în taxă fixă, valorizarea venitului asigurat, precum și modalitatea de includere în baza de calcul a pensiei a perioadelor necontributive asimilate stagiului de cotizare, care se acoperă cu salariul minim sau salariul mediu pe țară conform art. 5 din Legea privind sistemul public de pensii.
- VI. **Valorizarea venitului mediu lunar asigurat pentru pensiile aflate în plată** - normele capitolului vizat stabilesc mecanismul de valorizare a venitului mediu lunar

asigurat pentru pensiile aflate în plată. Valorizarea în cauză constă în indexarea venitului asigurat realizat în perioada de după 1 ianuarie 1999 și inclus în calculul cuantumului pensiei pentru perioada de după 1 ianuarie 1999, pensia în plată fiind majorată cu diferența obținută indexată cumulativ.

- VII. Valorizarea venitului mediu lunar asigurat inclus în calculul pensiilor stabilite în perioada 2001-2009** – Acest capitol stabilește modalitatea de valorizare a venitului mediu lunar asigurat inclus în calculul pensiilor stabilite în perioada 2001-2009.
- VIII. Calcularea pensiei unor categorii de angajați din aviația civilă** - prevederile capitolului dat reglementează mecanismul de calculare a pensiei unor categorii de angajați din aviația civilă.
- IX. Calcularea pensie unor categorii de angajați din domeniul culturii** – Capitolul menționat instituie mecanismul de calculare a pensiei unor categorii de angajați din domeniul culturii.
- X. Calcularea mărimii pensiei persoanelor strămutate pe teritoriul Republicii Moldova** - normele acestui capitol stabilește modalitate de calculare a mărimii pensiei persoanelor strămutate pe teritoriul Republicii Moldova.
- XI. Calcularea stagiului de cotizare** – Capitolul vizat stabilește mecanismul de calculare a stagiului de cotizare.
- XII. Modul de confirmare a stagiului de cotizare** - prevederile capitolului dat stabilesc expres modalitatea de confirmarea stagiului de cotizare.
- XIII. Reglementări privind confirmarea stagiului de cotizare.**

Prezentul proiect de Hotărâre de Guvern este elaborat în scopul aplicării prevederilor Legii nr. 290 din 16 decembrie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Se anexează

Proiectul Hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind modalitatea de calculare a pensiilor și modalitatea de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiilor a fost plasat pe pagina web a Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, compartimentul *Transparență*, directoriul *Proiecte*.

Ministru

Stela GRIGORAȘ